STORTINGET

Representantforslag 36 S

(2026–2027)

fra stortingsrepresentantene Margit Bye, Oda Indgaard, Marius Langballe Dalin, Frøya Skjold Sjursæther, Lars Lønberg Henriksen og Une Bastholm

Dokument 8:36 S (2026–2027)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Margit Bye, Oda Indgaard, Marius Langballe Dalin, Frøya Skjold Sjursæther, Lars Lønberg Henriksen og Une Bastholm om en tryggere hverdag for syklister

Til Stortinget

Bakgrunn

Syklister er blant de mest utsatte trafikantene på norske veier. Når syklende og motorisert trafikk må dele veien, kan små feil og uoppmerksomhet få alvorlige konsekvenser. Forslagsstillerne mener derfor at det må legges bedre til rette for trygg samhandling mellom syklende og bilister. I 2024 omkom seks syklister på norske veier, mot elleve i 2025, og innen september 2026 har allerede ti syklister omkommet, ifølge tall fra Statens vegvesen. Mange steder mangler det separat sykkelinfrastruktur, og syklende må derfor dele veien med motorisert trafikk. Det er derfor viktig med regler og opplæring som ivaretar trafikksikkerheten der bilister og syklende må dele veien.

Forbikjøring er en situasjon som kan skape særlig utrygghet for syklister. En undersøkelse fra svenske Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) viser at mange som i dag kjører bil på landevei, kunne tenke seg å sykle på de samme veiene. Mange peker særlig på forbikjøringer som en grunn til at de lar være. Over halvparten av dem som sykler på landevei, oppgir at de ofte opplever utrygge forbikjøringer. En forbikjøring som oppleves uproblematisk fra førersetet, kan oppleves helt annerledes fra sykkelsetet. Bilistene er beskyttet av et karosseri, mens syklister mangler denne beskyttelsen og er mer utsatt dersom noe går galt. Forslagsstillerne mener derfor at hensynet til syklistenes trafikksikkerhet må veie tungt når reglene for forbikjøring utformes. Et konkret tiltak som lenge har vært etterspurt av syklende, er en regel om minst 1,5 meters avstand ved forbikjøring av syklister.

Dagens norske regelverk angir ikke en konkret minsteavstand ved forbikjøring av syklende. Vegtrafikkloven § 3 stiller et generelt krav om hensynsfull ferdsel i trafikken, mens trafikkreglene § 12 regulerer forbikjøring. Flere europeiske land har gått lenger og fastsatt konkrete avstandskrav. I Tyskland er minsteavstanden ved forbikjøring 1,5 meter i tettbygd strøk og 2 meter utenfor tettbygd strøk. I Frankrike er kravet minst 1 meter i tettbygd strøk og 1,5 meter utenfor, mens Spania har en regel om minst 1,5 meters avstand. Forslagsstillerne mener at også norske trafikkregler bør gi bilførere en tydelig minsteavstand å forholde seg til. Tydeligere trafikkregler må sees i sammenheng med bedre trafikkopplæring.

Trafikksikkerhet handler ikke bare om hvilke regler som gjelder, men også om at trafikantene kjenner reglene og forstår hvordan egen adferd påvirker andre. Nye bilførere må derfor få bedre opplæring i hvordan de skal opptre i møte med syklende. Det gjelder særlig ved forbikjøring, men også i andre situasjoner hvor syklende og motorisert trafikk møtes. I VTI-rapporten pekes det blant annet på at føreropplæringen kan bruke praktiske demonstrasjoner der elever under trygge forhold får oppleve hvordan en nær forbikjøring oppleves fra sykkelsetet. Forslagsstillerne mener at trygg samhandling med syklende bør få en tydeligere plass i føreropplæringen, og at det bør utredes hvordan et obligatorisk kurs kan innarbeides i opplæringen med sikte på innføring.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om nødvendige lov- og forskriftsendringer for å innføre avstandskrav ved forbikjøringer av syklende. Kravene bør innebære et minimumskrav på 1,5 meter avstand, med krav om fullt feltskifte der dette er mulig.
2. Stortinget ber regjeringen innføre et obligatorisk kurs i trafikkopplæringen om sikker samhandling med syklende, ved å sørge for endring av trafikkopplæringsforskriften.

4. november 2026

Margit Bye **Oda Indgaard** **Marius Langballe Dalin**

Frøya Skjold Sjursæther **Lars Lønberg Henriksen** **Une Bastholm**

Svanemerketrykksak, 2041 0654 Trykk og layout: Stortingets administrasjon